

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU

Muş Alparslan Üniversitesi Külliyesi-Muş

2018

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

1. KURUM HAKKINDA BİLGİLER

1- İletişim Bilgileri

Müdür : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZALPER
Adres : Muş Alparslan Üniversitesi Külliyesi, 49250-MUŞ
Telefon : 0436 249 49 49 - 2450
Posta : m.ozalper@alparslan.edu.tr
Web : sbmyo.alparslan.edu.tr

2- Tarihsel Gelişimi

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Fırat Üniversitesi, Üniversite Yönetim Kurulunun 23.05.1986 tarih ve 1985-1986 6/90 Sayılı kararı doğrultusunda; Yükseköğretim Kurulunun 25.03.1987 tarihli toplantısında alınan kararla, 2547 Sayılı kanunun 2880 Sayılı kanunla değişik 7'nci maddesi d/2 fıkrası uyarınca kurulan Meslek Yüksekokulu; 1987 yılında Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı Programını, 1988 yılında ise; İnşaat Programını açmıştır. Üniversitenin kuruluş kanunu ile Üniversite bünyesine dâhil edilmiştir. 2015 yılında Meslek Yüksekokulu; 21.01.2015 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul Toplantısında incelenmiş ve 2547 Sayılı kanunun 2880 Sayılı kanunla Değişik 7/d-2 Maddesi uyarınca Muş Alparslan Üniversitesi Rektörlüğünün Meslek Yüksekokulunun; Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu olarak ikiye ayrılması uygun görülmüştür.

2018- 2019 Eğitim-Öğretim Yılında Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü; Bankacılık ve Sigortacılık I. Öğretim, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü; Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı I. Öğretim, Yönetim ve Organizasyon Bölümü; İşletme Yönetimi I. Öğretim, Yerel Yönetimler I. Öğretim, Sağlık Kurumları İşletmeciliği I. Öğretim, Muhasebe ve Vergi Bölümü; Muhasebe ve Vergi Uygulamaları I. Öğretim, Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü; Halkla İlişkiler ve Tanıtım I. Öğretim, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü; Turizm ve Otel İşletmeciliği I. Öğretim, Görsel, İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölümü; Radyo ve Televizyon Programcılığı I. Öğretim olmak üzere toplam 7 bölümde, 9 programda 1.238 öğrenci, 2 öğretim üyesi, 32 öğretim görevlisi ve 5 idari personel ile aktif olarak eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

3- Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

Görev (Misyona)

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulumuz nitelik ve sayısal büyüklük olarak sahip olduğu üst düzey öğretim elemanlarının oluşturduğu takım ruhu gücüyle, varlık sebebi olan öğrencilerimiz için hangi değerlerin üretildiğini tanımlayan misyonunu aşağıdaki gibi belirlemiştir:

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulumuz, insana, topluma ve doğaya karşı meraklı ve saygılı, bilgiye dayalı düşünebilen, düşüncelerini üretime geçirebilen, yerel ve küresel konulara duyarlı öğrenciler mezun etmeyi ve bölgemizin kalkınmasında tüm paydaşlarımızla verimli işbirliği geliştirebilmeyi görev edinmiştir.

Hedef (Vizyon)

Kurmak istediğimiz gelecek ve ulaşmayı amaçladığımız noktayı ifade eden HEDEFİMİZ (Vizyon) ise şöyledir:

- Nitelikli insan gücü ve mesleki yeterliliğe ulaşmış öğrenci yetiştirmek,
- Ahlaklı, faziletli ve insan haklarına saygılı bireyler yetiştirmek,
- Mesleki ve sosyal bilgi ile donatılmış bir kurum olmak,
- Eğitimde dünya standartlarını yakalayarak, bölgemizin öncü ve Türkiye'nin saygın yüksekokullarından biri olmak.”

Temel Değerler

- Öğrenci odaklı yaklaşım
- Şeffaflık ve hesap verebilirlik
- Eğitimde kalite
- Ekip ruhu
- Çevreye duyarlılık
- Kültür ve sanata değer vermek
- Kentle bütünleşme

Hedefler

- Öğrenci odaklı eğitim ve yönetim modelinin uygulanması,
- Öğrencilere etkili danışmanlık hizmeti verilmesi,
- Öğretimde bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanılması,
- Paydaşlarla ilişkilerin geliştirilmesi,
- Akademik ve idari personelin nitelik ve niceliğinin artırılması,
- İdari personelin hizmet içi ve mesleki eğitim programlarına katılımının sağlanması.

4- Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimleri

Meslek Yüksekokulumuzda toplam **7 bölüm 9 program** bulunmaktadır.

1. Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü
 - Bankacılık ve Sigortacılık Programı
2. Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü
 - Halkla İlişkiler ve Tanıtım Programı
3. Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü
 - Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programı
4. Yönetim ve Organizasyon Bölümü
 - İşletme Yönetimi Programı
 - Sağlık Kurumları İşletmeciliği Programı
 - Yerel Yönetimler Programı
5. Muhasebe ve Vergi Bölümü
 - Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı
6. Görsel İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölümü
 - Radyo ve Televizyon Programcılığı Programı
7. Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü
 - Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı

5 -Araştırma Faaliyetinin Yürütüldüğü Birimleri

Meslek Yüksekokulumuz bölgesel kalkınmaya katkı sağlayacak, kamu ve özel kesimin ara eleman ihtiyacını karşılamak odaklı olup, birimizde herhangi bir ar-ge birimi bulunmamaktadır.

6- İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar

Meslek Yüksekokulumuz daha önce bağımsız bir dış değerlendirme sürecinden geçmediği için eksikliklerimiz ile ilgili olarak herhangi bir detaylı iyileştirme çalışmamız bulunmamaktadır. Ancak 2019 yılı dış iç denetimler sonucunda karşımıza çıkan problemler, ilgili kurullarda görüşülerek gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.

Kanıtlar

- Kuruma Ait Belgeler
- [2018 Faaliyet](#)

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1-) Kalite Politikası

Meslek Yüksekokulumuzun kalite güvencesi çalışmaları; misyon, vizyon ve stratejik hedefler dikkate alınarak temel ilke ve standartlarla belirlenen politikalar doğrultusunda yürütülmektedir.

✓ **Kurumun misyon, vizyon ve hedefleri kurumsal duruşunu, önceliğini ve tercihlerini nasıl yansıtmaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuz hazırlamış olduğu stratejik planına bağlı bir duruş sergilemektedir. Bu planı ilan ederek çalışmalarını beş yıllık bir plan (2018-2022) dâhilinde yapacaktır. Kamu ve özel kesimin ara eleman ihtiyacını karşılayacak nitelikte bireyler yetiştirmeyi görev edinen meslek yüksekokulumuz. bu amaçla iç ve dış paydaşlarımız ile sürekli iletişim halinde olup kalite sürecine dahil edilmeleri hususunda çalışmalar yürütmektedir. Sosyal sorumluluk ve bölge halkıyla bütünleşmeye yönelik proje çalışmaları ile ilgili hazırlıklar devam etmektedir. Dijital Dönüşüm alanında pilot üniversite seçildiğimizden, bundan sonraki süreçlerde iş ve işlemlerin günün teknolojik gelişmelerine paralel olarak yapılması konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

✓ **Kurumun stratejileri ve bu stratejileriyle ilişkili hedefleri misyon ve vizyonu ile ilişkili midir?**

İş süreçlerinin belirlenmesi, yazılı hâle getirilmesi, tüm yüksekokulda uygulama birliğinin sağlanması ve bu bağlamda kurumsal bir kimlik oluşturulması adına, kurum içi hizmet standartları çalışmaları yapılmıştır. Kurum içi hizmetlerde kalitenin artırılması, kısa sürede maksimum verim alınması, hesap verilebilirlik de çalışmalarımızın kapsamındadır. Ayrıca, idari personelin daha verimli ve kaliteli hizmet sunabilmesi adına Üniversite tarafından hizmet içi eğitimler verilmiştir.

✓ **Kurumda misyon farklılaşması odaklı yaklaşım benimsenmiş midir?**

Yüksekokulumuzda misyon farklılaşması odaklı yaklaşım için yeni çalışmaların yapılmasına devam edilecektir.

✓ **Kurumsal kaynakların paylaşımında birimler arası denge nasıl kurulmaktadır?**

Gerek insan kaynağımızı gerekse fiziki imkanlarımızı mümkün olduğunca verimli ve etkin bir şekilde değerlendirmek adına programlar arasında paylaşım yapılmaktadır. Bölümlerin ihtiyaç duyduğu öğretim elemanları da eşit bir dağılım göstermektedir. Her bölümün ihtiyaç duyduğu dersliklerin bölümlerin gereksinimlerine göre dağıtımı yapılmaktadır.

✓ **Kurumun tüm süreçlerini kapsayacak şekilde tanımlı ve ilan edilmiş bir Kalite Politikası bulunmakta mıdır?**

İlerleyen tarihlerde bir programın izleyeceği kalite politikaları oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca 09/05/2015 tarihli ve 8 sayılı toplantısında alınan kararla oluşturulan Muş Alparslan Üniversitesi Kalite Güvencesi Yönergesi aynı zamanda birimimizin genel kalite politikasını yansıtmaktadır.

✓ **Kurum Kalite Politikasını tüm paydaşlarına nasıl duyurmaktadır? Kurum içi ve dışında yayılımını nasıl sağlamaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuzun genel kalite politikasını yansıtan Muş Alparslan Üniversitesi Kalite Güvencesi Yönergesi iç ve dış paydaşlarımıza resmi web sayfamız aracılığıyla duyurulmaktadır. Kalite faaliyetleri, alınan kararlar ve hazırlanan dokümanlar kurumumuzun mail adresinden tüm personelimizin resmi mail adresleri aracılığıyla paylaşılmaktadır.

✓ **Kurumda Kalite Politikasının benimsendiğini gösteren uygulamalar nelerdir?**

Kurum içerisinde kalite süreci ile ilgili konularda birçok alanda iyileştirmeler amacıyla kaliteli eğitim ve öğretim faaliyetleri sunmak, iç ve dış paydaşlarla olan ilişkilerin ve kurum kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Görev tanımları ve hizmet standartları belirlenmiştir. Her dönem başında Akademik Kurul toplantıları, periyodik aralıklarla bölüm kurul toplantıları düzenlenmektedir. Öğrencilerimizin gelişimini arttırmaya yönelik konferans ve seminerler yapılmaktadır.

✓ **Kalite Politikası kurumun tercihini yansıtmakta mıdır? (standartlara uygunluk, amaca uygunluk ya da her ikisi birlikte..vb)**

Kalite Güvencesi Yönergesi doğrultusunda genel kalite politikası birimimizin tercihini yansıtmaktadır. Eğitim-öğretim, araştırma, toplumsal katkılar, bölgesel kalkınmaya destek kapsamında politikaların uygulanması çalışmaları yürütülmektedir.

✓ **Stratejik Yönetim ile kurumda geçerli olan Kalite Yönetimi uygulamaları nasıl entegre edilmektedir? Bu entegrasyonun sürekliliği nasıl güvence altına alınmıştır?**

Birimimiz stratejik plana uygun kalite yönetiminin PUKÖ döngüsüyle entegre edilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

✓ **Kurum stratejik planıyla uyumlu olarak izlemesi gereken performans göstergelerini tanımlamış mıdır? Bu göstergeleri nasıl izlemektedir? Göstergeler hangi birimleri (akademik, idari ve eğitim-öğretim, arge, topluma katkı) kapsamakta ve hangi seviyelere (bireysel) kadar inmektedir?**

Kurumun Stratejik Performans göstergeleri tanımlı olup, eğitim- öğretim, bilimsel araştırma alanı, alt yapı geliştirme, insan kaynakları, kurumsal gelişim, finansman alanlarını kapsamaktadır ve 2018 yılında hedef performans göstergeleri aracılığıyla sorumlu birimlerden elde edilen bilgiler çerçevesinde katılımcı bir anlayışla tüm birimler bazında ölçülmüş ve çıktıları kurum bazında değerlendirilerek 2018 yılı faaliyet raporunda yayınlanmıştır.

✓ **Kurumun tarihsel geçmişi ve alışkanlıkları kalite güvence sistemi ile nasıl entegre edilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuz sahip olduğu etik değerler ve eğitimde kaliteli hizmet anlayışı gözetilen vizyon ve misyonu ile kurum altyapısını oluşturmuştur. Bu alt yapıya bağlı kalarak verilen hizmetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde verilmesi, böylece faaliyetlerin arzulanan seviyede gerçekleştirilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Birimiz, mezunlarının istihdam olanağı yüksek, günün gereksinimlerine karşılık gelen programları hizmete sunma düsturunu bir gelenek olarak benimsediğinden bölgesel kalkınmaya destek olacak programların açılmasını sağlanacaktır.

✓ **Kurum uluslararasılaşma konusunda bir strateji belirlemekte midir?**

Kurumumuzun uluslararasılaşma konusunda net bir stratejisi bulunmakla birlikte, kurum olarak hem akademik personelin ve hemde öğrencilerin Erasmus, gibi uluslararası eğitim-öğretim faaliyetlerine katılımları teşvik edilmektedir.

✓ **Uluslararası protokoller ve işbirliklerinin sonuçları nasıl izlenmekte ve değerlendirilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuzda uluslararası protokol ve iş birliği olduğu taktirde faaliyet raporunda değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Kuruma Ait Belgeler

[2018 Yılı İdare Faaliyet Raporu](#)

[2018-2022 Stratejik Planı](#)

[Kalite Politika Belgesi](#)

[Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Alanında Pilot Üniversite Seçildik.jpg](#)

İyileştirme Kanıtları

2-) Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

Kurumun kalite güvencesi sisteminin kurulması ve işletilmesi kapsamında Kalite Komisyonunun yetki, görev ve sorumlulukları açık şekilde tanımlanmalıdır.

✓ **Kurumda tanımlı, periyodik olarak gerçekleştirilen ve sürekli iyileştirme bakış açısıyla yürütülen Kalite Yönetim süreçleri (sistemi, yaklaşımı, mekanizması vb.) bulunmakta mıdır?**

Kurumda tanımlı, periyodik olarak gerçekleştirilen ve sürekli iyileştirme bakış açısıyla yürütülen Kalite Yönetimi bulunmaktadır. Her dönem sonunda yapılan Akademik Kurul ile bölüm kurul toplantıları sonucunda oluşturulan raporlar doğrultusunda iyileştirme çalışmalarına başlanmıştır. EBYS, görev tanımları ve hizmet standartları sayesinde bir sistem kurulmuş ve bu sistemler iyileştirilerek daha kaliteli eğitim vermeye çalışılmaktadır.

✓ **Kurumda Kalite Yönetiminden sorumlu birim/birimler Kalite Komisyonu ile nasıl ilişkilendirilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuz Kalite Komisyonu görevlerinden dolayı Üniversite Kalite Üst Komisyonuna karşı sorumludur.

✓ **Kurumda Kalite Yönetimi çalışmalarına tüm birimlerin katılımı/temsiliyeti nasıl sağlanmaktadır?**

Her bölümde alt kalite komisyonları aracılığıyla bu temsiliyetin sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

✓ **Kurumun geçmişten bugüne kadar geçirmiş olduğu ve devam eden kurumsal dış değerlendirmeler, program ve laboratuvar akreditasyonları, sistem standartları konusundaki deneyimleri nelerdir? Bu deneyimlerden öğrenimleri ve kazanımları nelerdir?**

Meslek Yüksekokulumuz dış değerlendirme geçirmemekle birlikte, geleceğe yönelik süreçlerin iyileştirilmesi noktasında üniversitemiz tarafından oluşturulmuş olan Bologna Bilgi Sistemi'nde yer alan bilgileri tamamlamış ve bu bilgilerin sürekli olarak güncellenmesi için gereken çalışmalar devam etmektedir. Yine Bologna Süreci paralelinde, bölümlerde verilen derslerin içeriği ve kredisi güncellenmiştir. Bologna süreci kapsamında, programların

yeterlilikleri belirlenirken Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesiyle (TYYÇ) uyumu göz önünde bulundurulup, programların yeterlilikleriyle ders öğrenme çıktıları arasında ilişkilendirme yapılmaktadır.

✓ **Kurum içinde kalite kültürünün yaygınlaşması ve benimsenmesi için neler yapılmaktadır?**

Öncelikle akademik ve idari birim çalışanları ile toplantılar yapılmakta onlardan gelen talepler doğrultusunda kalite anlayışı belirlenmektedir. Birimimizde kalitenin anlaşılması, kalite kültürünün aşılması amacıyla iç paydaşlarımızdan olan öğrencilerimize kalite konusunda dersler verilerek kaliteyle ilgili temel kavramlar, kalite yönetim sistemleri ve yönetim teknikleri öğretilmektedir.

✓ **Kurumdaki liderler çalışanların kurumun amaçları ve hedefleri doğrultusunda hedef birliğini nasıl sağlamaktadırlar?**

Birimimizdeki liderler Başta MYO müdürü, müdür yardımcıları ve bölüm başkanlarıdır. Yüksekokulumuzun tümünü ilgilendiren ya da belirli bir bölümü ilgilendiren kararların alınması sürecinde akademik kurul toplantıları, yönetim kurulu, bölüm kurulu toplantılarında görüşülmektedir. Şeffaf ve katılımcı bir yönetim politikasının izlenmesi alınan kararlarda paydaşlarımızın görüşlerinin dikkate alınmasıyla, kalite güvencesi sistemine katılımı ve katkı vermeleri sağlanmaktadır.

✓ **Eğitim-öğretim süreçlerinde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanıyor?**

Öğrenci odaklı eğitim sisteminin kurgulanması ve eğitim-öğretim süreçlerinde eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik olarak, eğitim kapsamında ders müfredatları ve içerikleri birim kurullarınca değerlendirilmekte ve iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır. Değişen bu müfredat ve içerikler üniversite senatosunca karara bağlanmaktadır.

✓ **Toplumsal katkı süreçlerinde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanıyor?**

İç ve dış paydaşlar tarafından gelen görüş ve öneriler doğrultusunda çeşitli eğitim faaliyetleri ve seminerler düzenlenmektedir. Ayrıca akademik birimlerimizce sosyal sorumluluk anlayışı içerisinde ortaöğretim öğrencilerine yönelik bölümlerimizin tanıtımı kapsamında faaliyetler yürütülmektedir.

✓ **Yönetmelik/idari süreçlerde PUKÖ döngüsü nasıl sağlanmaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuzda stratejik plan, performans hedefleri doğrultusunda iş akış şemaları, görev tanımları ve hizmet standartları tablosu süreç yönetiminde planlamaya ve uygulamaya gidilmiştir. Düzenli kontroller yapılarak gerekli görüldüğü durumlarda ilgili alanlar revize edilerek süreçte oluşabilecek aksaklıklar önlenmeye çalışılmaktadır.

Kuruma Ait Belgeler

[Görevlendirme kalite komisyonu](#)

[Bologna sayfası](#)

3) Paydaş Katılımı

İç paydaşlar (akademik ve idari çalışanlar, öğrenciler) ve dış paydaşların (işverenler, mezunlar, meslek örgütleri, araştırma sponsorları, öğrenci yakınları vb.) kalite güvencesi sistemine katılımı ve katkı vermeleri sağlanmalıdır.

✓ **Kurumda paydaş analizi nasıl yapılmaktadır? Kurumun paydaşları arasındaki önceliklendirmeyi nasıl belirlemiştir? Öncelikli paydaşları kimlerdir?**

Birimimizde paydaş analizi; iç paydaşlarımız olan öğrencilerimize, akademik ve idari personelimize ve dış paydaşlarımıza yönelik olarak yapılmaktadır. Kurumun temsil ettiği alanlar dikkate alınarak paydaş seçimi yapılmaktadır. Öncelikli paydaşlarımız; öğrencilerimiz, akademik ve idari personelimiz, Valilik, Belediye Başkanlığı, İl Sağlık Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Tarım İl Müdürlüğü, STK' lar, Özel Sektör Temsilcileri vb.

✓ **Kurum iç paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımını nasıl, hangi ortamlarda ve hangi mekanizmalarla sağlamaktadır?**

Öğrencilerle eğitim ve öğretimin başlamasını takiben hem genel olarak hem de bölüm ve program düzeyinde toplantılar yapılmaktadır. Toplantılarda öğrencilerden gelen talep ve şikayetler gerekli mercilerde görüşülüp nihayete kavuşturulmaktadır.

✓ **Kurumdaki kararlar ve uygulamalar konusunda iç paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?**

Kurumda genel olarak kararlar alınmadan önce alt birimlerle değerlendirme toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantılarda paydaşlar süreç hakkında bilgilendirilmektedir. Sonuçlar EBYS, mail ortamları, web sayfası kanalları üzerinden ya da duyuru panoları aracılığıyla paydaşlarımıza bilgilendirme yapılmaktadır.

✓ **Kurumda iç paydaşların görüş ve önerilerini almak üzere düzenli olarak kullanılan geri bildirim mekanizmaları nelerdir?**

Düzenli yapılan toplantılar, ilgili kişi ve birimlere yazılan dilekçeler kurumsal mail ile dilek ve şikâyet kutularına gelen görüş ve öneriler takip edilerek geri bildirim mekanizması olarak kullanılmaktadır.

✓ **Kurum dış paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımını nasıl, hangi ortamlarda ve hangi mekanizmalarla sağlamaktadır?**

Kurum dış paydaşlarının karar alma ve iyileştirme süreçlerine katılımı dış paydaş toplantıları, ikili görüşmeler aracılığıyla sağlanacaktır.

✓ **Kurumdaki kararlar ve uygulamalar konusunda dış paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?**

Kurumdaki kararlar ve uygulamalar konusunda dış paydaşlara web sayfası ve e-mail yardımıyla bilgilendirme yapılacaktır.

✓ **Kurumda dış paydaşların görüş ve önerilerini almak üzere düzenli olarak kullanılan geri bildirim mekanizmaları nelerdir?**

Paydaşlarla yapılan toplantılar ve ikili görüşmeler geri bildirim mekanizması olarak kullanılacaktır.

✓ **Kalite komisyonu çalışmalarına dış paydaşların katılımı nasıl sağlanmaktadır?**

Dış paydaşlarımızın katılımı kalite komisyonu toplantılarına davet edilerek veya yazılı görüş alınarak sağlanacaktır.

✓ **Mezunlarla ilişkilerin yönetilmesi amacıyla kurumda geçerli olan yaklaşım, süreç ve sistemler nelerdir? Bunlarla elde edilen geri bildirimler tüm süreçlerde nasıl kullanılmaktadır?**

Mezun takip sistemi bundan sonraki süreçte kurulan KARGEM bünyesinde oluşturulacak mezun takip sistemi ile mezun öğrencilerimizle ilgili bilgiler alınacak gerekli değerlendirme ve takip yapılacaktır.

✓ **Öğrencilerin karar alma süreçlerine katılımı hangi ortamlarda, hangi araçlarla ve mekanizmalarla sağlanmaktadır?**

Danışmanlık toplantıları ile katılımları sağlanmaktadır.

✓ **Yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, ilgili bakanlıklar gibi kurumlar, kurumsal gelişime nasıl katkıda bulunmaktadır?**

Yerel Yönetimler, sivil toplum örgütleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları eğitim ve öğretim faaliyetleri kapsamında stajyer öğrenci alımı ile sosyal ve kültürel faaliyetlere destek olarak katkı sunmaktadırlar.

Kuruma Ait Belgeler

[Tanımlı iç ve dış paydaş listesi](#)

[Mezun izleme sistemi](#)

3. EĞİTİM ÖĞRETİM

Programların tasarımı ve onayı için tanımlı süreçlere sahip olmalıdır. (Programlar, hedeflenen öğrenme çıktıları da dâhil olmak üzere, amaçlarına uygun olarak tasarlanmalıdır. Programın sonucu olan yeterlilikler, programa uygun seviyedeki Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesini (TYYYÇ) de kapsayacak şekilde tanımlanmalı ve ilgili paydaşlara duyurulmalıdır.)

1) Programların Tasarımı ve Onayı

✓ **Kurumda eğitim-öğretim programları nasıl tasarlanmaktadır? Bu sürecin sürekliliği nasıl güvence altına alınmıştır?**

Ön lisans alanında yeni bölüm/ program ve ders açılmasına ya da mevcut bölüm/ program ve derslerin geliştirilmesine yönelik ihtiyaçlar kurumun misyon, vizyon ve stratejik hedeflerine ve bölge ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmekte, ilgili birimlerin yöneticilerinin, öğrencilerinin ve sektörün ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanmaktadır. Açılması ya da geliştirilmesi düşünülen her bölüm ya da programa ilişkin yeterlilikler bilimsel gelişmelere ve iş dünyasındaki ihtiyaçlara paralel olarak belirlenir.

✓ **Programların tasarımında paydaş görüşleri hangi yöntemlerle alınmaktadır? Bunlar program tasarımlarına nasıl yansıtılmaktadır?**

Üniversitemiz iç ve dış paydaşlarından gelen talep ve öneriler sektörün ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Programların tasarımında öncelikle Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYYÇ) kriterlerine uygun olacak şekilde bir hedef belirlenir. İlgili birimlerin/bölümlerin bünyesinde yer alan akademisyenlerin müşterek çalışmaları ile ulusal ve uluslararası ölçekte kabul görmüş müfredatlar, birim/bölüm kurullarında görüşülmekte ve öğrencinin çağın şartlarına uygun eğitim almasını ve iş hayatında başarılı olmasını sağlayacak şekilde planlanmaktadır. Bunun yanı sıra birimlerin

eleman yetiştirdiği sektörlerden gelen teklifler ve öğrencilerden alınan geri dönütler de değerlendirmeye alınmaktadır.

✓ **Tasarlanan programlar konusunda paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuzda yapılan tüm faaliyetler ve yapılacak etkinlikler Meslek Yüksekokulumuzun web sayfası üzerinden duyurulmaktadır.

✓ **Eğitim-öğretimin her seviyesinde öğrencilere araştırma yetkinliğini kazandırmak üzere projelerle desteklenen faaliyetler bulunmakta mıdır?**

Önlisans eğitim programlarının tasarlanmasında hazırlanan müfredatlar, öğrencilerin birlikte öğrenme, sorgulama ve bütünleştirme becerilerini geliştirecek olanaklar sağlanması ve uygulamalı eğitim etkinliğinin arttırılması amacıyla öğrenci sunumları, araştırma ödevleri ve laboratuvar çalışmaları gibi ders içi faaliyetler ile zenginleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri ve iş hayatı ile ilgili kazanımlar elde etmeleri için belirli dönemlerde seminerler düzenlenerek eğitim ve öğretimin her seviyesinde öğrencilere araştırma yetkinliğini kazandırmak güvence altına alınmıştır.

✓ **Her seviyede öğretim programı için hazırlanmış olan program ve ders bilgi paketleri ile programların eğitim amaçları ve kazanımlarının kurum içinde/dışında hangi ortamlarda/araçlarla paylaşılmaktadır?**

Programların eğitim amaçları ve kazanımları hakkındaki bilgilere, Muş Alparslan Üniversitesi web ana sayfası üzerinden Bologna Bilgi Sistemi ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu web üzerinden kamuoyuna duyurulmaktadır.

✓ **Programların yeterliliklerinin TYYÇ ile uyumu nasıl sağlanmıştır?**

Programların yeterlilikleri belirlenirken TYYÇ ile uyumu göz önünde bulundurulmaktadır. Programlar, çağın ihtiyaçlarına ve öğrencilerin taleplerine cevap verilebilmesi adına akademik kurullarda tartışılmaktadır. Üniversitenin web sayfasındaki Bologna Bilgi Paketinde akademik yapı, bölümler, müfredatlar, ders içerikleri, öğrenme kazanımları, program yeterlilikleri, değerlendirme ölçütleri gibi eğitim öğretim etkinliklerimizi içeren bilgiler hem Türkçe hem de İngilizce olarak yer almakta ve bu bilgiler periyodik olarak güncellenmektedir.

✓ **Öğrenci iş yükü kredisinin mesleki uygulamalar, değişim programları, staj ve projeler için tanımlanması.**

Üniversitede derslerin iş yüküne dayalı kredi değerleri (AKTS) kullanılmaktadır. Ders olarak staj iş yükleri toplam iş yüküne dâhil edilmektedir. Öğrencilerin, staj yönergesinde belirtilen hususlar dahilinde ve sürelerde staj çalışmasını tamamladıklarının sonuçları transkript belgelerinde yer almaktadır.

Kuruma Ait Belgeler

[Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu](#)

[Muş Alparslan Üniversitesi](#)

[MşÜ Kalite Raporu](#)

2) Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

✓ Programların gözden geçirilmesi ve güncellenmesi hangi yöntemler kullanılarak yapılmaktadır?

Üniversitenin programlarının gözden geçirilmesi ve güncellenmesi amacıyla yapılan çalışmalara yönetimlerin iç ve dış paydaşlarla güçlü iletişim ve işbirlikleri önemli bir katkı sağlamaktadır. Alanlara yönelik sürekli değişen ve yenilenen teknolojik ilerlemeler de takip edilerek programların güncellenmesi sağlanmaktadır. Güncellemeler bölüm kurullarında ve akademik kurullarda değerlendirilmektedir. İhtiyaç duyulması halinde ders içeriklerinde ve müfredatta değişiklikler yapılmaktadır.

✓ Program güncelleme çalışmalarına paydaşlar nasıl katkı vermektedir? Paydaş katkısının nasıl alındığını açıklayan tanımlı bir süreci var mıdır?

Program güncelleme çalışmalarında paydaşların fikirlerini alma yönünde çalışmalar yürütülmeye çalışılmaktadır.

✓ Kurum, tüm programlarında eğitim amaçlarına ve öğrenme çıktılarına ulaşmasını nasıl güvence altına almaktadır?

Öğrencilerin başarı seviyelerini artırmak adına yarıyıl içi ve yarıyıl sonu sınavlarına ek olarak her ders için kısa sınav, ödev, sunum gibi etkinlikler de yapılmaya çalışılmaktadır.

✓ Program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi amacıyla hangi mekanizmalar kullanılmaktadır?

Üniversite eğitim öğretim hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını saptamak için mezun bilgi sistemi oluşturmuştur. Bunun yanında yeni kurulan Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi ile iş hayatına adım atmak isteyen öğrencilerimizin kariyer yolculuklarında onlara mentorluk ederek iş hayatına hazır bireyler haline gelmelerini sağlamak için farkındalık yaratacak çalışmalara imza atmayı hedeflemektedir.

✓ Program çıktılarına ulaşamadığı durumlarda iyileştirme çalışmaları nasıl gerçekleştirilmektedir?

Program çıktılarına ulaşamadığı durumlarda Meslek Yüksekokulu bölüm kurulları yaptıkları toplantılarda müfredatın güncelliğini değerlendirmektedirler. İhtiyaç duyulması durumunda ders içeriklerinde veya müfredatta değişiklikler yapılmaktadır.

✓ Yapılan iyileştirmeler ve değişiklikler konusunda tüm paydaşlar nasıl bilgilendirilmektedir?

İç ve dış tüm paydaşlar üniversitenin web sayfası üzerinden bilgilendirilmektedir. Üniversitenin Web sayfasında Bologna bilgi paketinde akademik yapı, bölümler, müfredatlar, ders içerikleri, öğrenme kazanımları, program yeterlilikleri, değerlendirme ölçütleri gibi eğitim-öğretim etkinliklerini içeren tüm bilgiler yer almaktadır.

✓ Akredite olmak isteyen programlar nasıl desteklenmektedir?

Meslek Yüksekokulumuzda Akredite edilen programımız bulunmamaktadır.

Kuruma Ait Belgeler

[MŞÜ Kariyer Geliştirme ve Uygulama Araştırma Merkezi](#)

[MŞÜ Mezun Takip Sistemi](#)

3-) Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Kurum, programlarını öğrencilerin öğrenim sürecinde aktif rol almalarını teşvik edecek şekilde yürütmelidir. Öğrencilerin başarı ölçme ve değerlendirmesi de bu yaklaşımı yansıtmalıdır.

✓ Kurumda öğrenci merkezli öğrenme (aktif) konusunda uygulanan politikalar nelerdir? Kurumun öğrenci merkezli eğitim konusunda politikası nedir?

Meslek Yüksekokulumuzda öğrenci merkezli öğrenme kapsamında ödev, proje, Sunum gibi çalışmalar yürütülmektedir. Dijital dönüşüm süreciyle birlikte, öğrenci odaklı eğitim çalışmaları devam edecektir.

✓ Öğrenci merkezli eğitim politikası doğrultusunda yapılan uygulamaların yayılımı nasıl sağlamaktadır? Bu politikanın kurumdaki bilinirlik düzeyi nedir?

Eğitim-Öğretim yılı başında yapılan oryantasyon eğitiminde ve öğrenci danışmanları aracılığıyla öğrencilerin eğitim politikasına katılımları konusunda bilgilendirmeler yapılmakta ve teşvik edilmektedir.

✓ Kurumda öğrenci merkezli eğitim modeli ve/veya aktif öğrenme konusunda öğretim üyelerinin yetkinliklerinin geliştirme nasıl sağlanmaktadır?

Öğrenci merkezli eğitim modeli konusunda öğretim üyelerinin yetkinliklerinin geliştirilmesi için “Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm” adlı uzaktan eğitim programını tüm öğretim üyeleri almıştır. Ayrıca öğretim elemanlarının gelişimine katkı sağlayacak eğitim, kongre, seminer ve sempozyuma katılım konusunda gerekli destekler verilmektedir.

✓ Öğrenci Merkezli Eğitim politikasını akademik birimlerde uygulanma düzeyi?

Eğitim-öğretim dönemi başlamadan önce bölüm akademik kurullarında öğretim elemanlarının katılımıyla programların içeriği gözden geçirilmek suretiyle mevcut koşullara göre güncelleme ve iyileştirme yapılmaktadır.

✓ Uluslararası hareketlilik programlarda uygulanan kredi transfer yöntemi?

Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) uygulanmaktadır.

✓ Ders bilgi paketlerinde öğrenci iş yüküne dayalı kredi değerleri nasıl belirlenmiştir?

Üniversitemizde verilen her dersin hem ulusal hem de AKTS kredisi mevcuttur. Bir dersin ulusal kredisi, haftalık teorik ders saati ile uygulama ders saatinin yarısından oluşur. AKTS kredisinin belirlenmesinde teorik ve uygulama kapsamında öğrencilerin gerçekleştirdikleri tüm aktiviteler (teorik ve uygulamalı ders saatleri, ödev, proje, ara sınav, Yarıyıl sonu v.b) dikkate alınmaktadır. Genel Ağırlıklı Not Ortalamasında (AGNO) hesaplanmasında, AKTS kredisi dikkate alınmakta ve öğrencilerin transkriptlerinde hem ulusal hem de AKTS kredisi verilmektedir.

✓ Kültürel derinlik kazanımına yönelik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli dersler bulunmakta mıdır ve öğrenciler bu derslere yönlendirilmekte midir?

Kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli dersler her programın 3. ve 4. yarıyıllarında bulunmaktadır. Öğrenciler belirtilen her yarıyıldaki karşısına çıkan 3 alternatiften bir tanesini seçerek farklı alanlardan dersler alma fırsatı bulmaktadır.

✓ **Kurumda öğrenci danışmanlık sistemi uygulamaları ne şekilde yürütülmektedir? Bunların etkililiği nasıl değerlendirilmektedir? Değerlendirme sonuçlarına göre ne yapılmaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuzda danışmanlık sistemi etkin bir şekilde işletilmekte olup, kaydını yaptıran her öğrenci için ilgili bölüm başkanınca, bölümün öğretim elemanları arasından bir akademik danışman görevlendirilir. Danışman, öğrencilerine öğrenim süresi boyunca akademik başarısı yönüyle rehberlik eder. Öğrenciler danışmanlarının görüşünü alarak her yarıyıl/yılbaşında alacakları derslere kayıt yaptırırlar. Ayrıca öğrenciler tarafından talep edilen farklı konularla ilgili danışmanlık desteği verilmekte ve her bir danışmanın öğrencilere ilan ettiği özel danışmanlık saatleri bulunmaktadır.

✓ **Öğrencinin başarısını ölçme ve değerlendirmede (BDY) tanımlı süreçler nelerdir? Bu süreçler öğrencilere nasıl ilan edilmektedir? Tüm programlarda bu süreçlerin uygulanması nasıl güvence altına alınmaktadır?**

Genel olarak başarı ölçme ve değerlendirme yönteminin (BDY) hedeflenen ders öğrenme çıktılarına olan uygunluğunun kontrol edilmesi ders sorumlusuna aittir. Dersin ve programın özelliğine göre; yazılı ve/veya sözlü ya da uygulamalı olarak yapılabilir. Öğrenciler sınav ve değerlendirmelerle ilgili bilgileri hem birim web sitesi üzerinden hem de kendi otomasyon sistemleri üzerinden edinebilmektedir.

Kuruma Ait Belgeler

[Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Alanında Pilot Üniversite Seçildik](#)
[Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Güncel Müfredat](#)
[Muş Alparslan Üniversitesi Önlisans Eğitim-Öğretim Sınav Yönetmeliği](#)

4) Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

Kurum, öğrenci kabullerine yönelik açık kriterler belirlemeli, diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılması ile ilgili olarak önceden tanımlanmış ve yayımlanmış kuralları tutarlı ve kalıcı bir şekilde uygulamalıdır.

✓ **Kurum, öğrenci kabullerinde açık ve tutarlı kriterler uygulanmakta mıdır? Özellikle merkezi yerleştirmeye gelen öğrenci grupları dışında kalan yatay geçiş, YÖS, ÇAP, yandal öğrenci kabullerinde uygulanan kriterler nelerdir?**

Yönetmelik kapsamında aranacak şart ve koşullar web sayfasında ilan edilmektedir.

✓ **Kurumda önceki “formal” öğrenmelerin tanınması için tanımlı süreçler bulunmakta mıdır?**

İntibak-Muafiyet Komisyonu tarafından başvurular değerlendirilmekte ve ilgili yönerge doğrultusunda işlemler yapılmaktadır.

Kuruma Ait Belgeler

[MŞÜ Muafiyet ve İntibak Yönergesi](#)
[Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muafiyet ve İntibak Komisyonu](#)

5) Eğitim-Öğretim Kadrosu

Kurum, eğitim-öğretim kadrosunun işe alınması, atanması, yükseltilmesi ve ders görevlendirmesi ile ilgili tüm süreçlerde adil ve açık olmalıdır.

✓ **Eğitim-öğretim kadrosunun mesleki gelişimlerini sürdürmek ve öğretim becerilerini iyileştirmek için sağlanan imkanlar nelerdir? Bu uygulamalara tüm öğretim üyelerinin katılımı nasıl güvence altına alınmaktadır?**

Eğitim-öğretim kadrosunun mesleki gelişimlerini sürdürmek ve öğretim becerilerini iyileştirmek için yurt içi/dışı bilimsel etkinliklere bütçe imkânları çerçevesinde katılım desteği verilmektedir. Eğitim-öğretim kadrosunun mesleki gelişimlerini sürdürmek için Uluslararası Bilimsel Etkinlikleri Destekleme (UBED), Erasmus, Farabi Programların imkânları kullanılarak; talep doğrultusunda kongre destekleri, ders verme/alma etkinlikleri, alanıyla ilgili araştırma-geliştirme faaliyetlerinde bulunma, kitap, cihaz ve hizmet alım destekleri sunulmaktadır.

✓ **Kurumdaki ders görevlendirmelerinde eğitim-öğretim kadrosunun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin örtüşmesi nasıl sağlanmakta ve nasıl güvence altına alınmaktadır?**

Öğretim elemanlarının, kendi uzmanlık alanları ile ilgili derslerde görevlendirilmesi, ilgili birimin Akademik Kurulu'nda görüşülerek belirlenmektedir. Ders görevlendirmelerinde, eğitim-öğretim kadrosunun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin örtüşüp örtüşmediğinin tespiti ilgili bölüm/program ve anabilim dalı başkanlıkları tarafından belirlenmektedir.

✓ **Kurumdaki eğitimcinin eğitimi programı, kurumun hedefleri doğrultusunda nasıl güncellenmektedir?**

Öğretim elemanlarının günün koşullarına uygun ve güncel konuları takip edecekleri kongre, seminer vb programlara katılmaları teşvik edilmektedir. Bununla birlikte eğitimcilerimizin Alanında uzman kişiler tarafından eğitim almaları çalışmalarına öncelik verilmektedir.

Kuruma Ait Belgeler

[Üniversitemiz BAYPUAM Eğitim Haberi](#)

6) Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

Kurum, eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmek için uygun mali kaynaklara sahip olmalı ve öğrenme olanaklarının tüm öğrenciler için yeterli ve erişilebilir olmasını güvence altına almalıdır.

✓ **Öğrencilerin kullanımına yönelik tesis ve altyapılar nelerdir?**

Kütüphane (60.000 basılı kitap ve yüzlerce dijital kitap arşivine sahip), yemekhane, kantinler, Üniversite Çarşısı Spor Kompleksi 1071 Malazgirt Kongre ve Kültür Merkezi, Prof. Dr. Sabahattin Zaim Konferans Salonu, bilgisayar laboratuvarları, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu'na ait 14 adet derslik, öğrencilerimizin faydalanabileceği Kredi ve Yurtlar Kurumuna(KYK) bağlı olarak faaliyet göstermekte olan 5 adet öğrenci yurdu, sağlık merkezi, öğrencilerimizin kullanımına yönelik tesis ve altyapıların en önemlileridir.

✓ **Öğrenci gelişimine yönelik sosyal, kültürel, sportif faaliyetler nelerdir ve nasıl desteklenmektedir?**

Sosyal, kültürel, sportif faaliyetlerin başında konserler, tiyatro gösterileri, geziler, futbol, satranç, okçuluk başta olmak üzere çeşitli spor turnuvaları, halk oyunları eğitimi, hacivat ve karagöz, ebru gibi geleneksel sanatların eğitimleri, resim kursları ve sergileri, müzik kursları, fotoğrafçılık kursları, kongreler, sempozyumlar, paneller, seminerler, bilgi yarışmaları ve çeşitli sertifika programları gelmektedir.

Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler öğrenci konseyi, öğrenci toplulukları, Kültür Sanat Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi gibi birimler tarafından desteklenmekte ve öğrencilerin etkin katılımı sağlanmaktadır.

✓ **Kurumda öğrencilere sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri nelerdir? Kurumda öğretim elemanları tarafından sağlanan rehberlik ve destek hizmetleri nelerdir?**

Muş Alparslan Üniversitesi bünyesinde bir PDR birimi ile bir de Aile Sağlık Merkezi kurulmuştur. Bu birimler üniversite bünyesinde psikolojik rehberlik hizmetleri ile Sağlık hizmetleri vermektedir. Ders danışmanlığı Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğretim elemanları tarafından yürütülürken, üniversitemiz bünyesinde kurulan Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi'ndeki alanında uzman akademisyenler tarafından hem mevcut öğrencilerimize hem de mezun öğrencilerimize kariyer planlama rehberliği ve destek hizmetleri verilecektir.

✓ **Kurumda özel yaklaşım gerektiren öğrenciler (Mülteciler, engelli veya uluslararası öğrenciler gibi) için mevcut düzenlemeler ile sağlanan özel hizmetler nelerdir?**

Muş Alparslan Üniversitesi eğitim-öğretim lisans/ön lisans sınav yönetmelikleri çerçevesinde özel yaklaşım gerektiren öğrencilere yönelik kolaylıklar sağlanmakta ve bünyesinde Engelli Öğrenci Birimi faaliyetlerini yürütmektedir. Bunun yanı sıra engelli öğrencilere kayıtları sırasında ve üniversite imkanlarından faydalanma noktasında öncelikler tanınmaktadır. Kampüsünde yer alan bütün sınıflar ve tuvaletler engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına göre tasarlanmıştır. Kampüs alanındaki merdiven, asansör ve kaldırımlardaki rampalar, engelli öğrencilere yönelik sağlanan diğer olanaklardır.

✓ **Kurumda öğrenciye sunulan hizmet ve desteklerin kurumsal planlaması nasıl yapılmaktadır?**

Akademik Kurul, bölüm kurulu danışmanlık toplantılarında alınan kararlara istinaden yapılmaktadır.

Kuruma Ait Belgeler

[MŞÜ Kampüste Yaşam](#)

Çarşamba Seminerleri

[Öğrencilerimiz Sporun Sağlığa Faydaları Konusunda Bilgilendi](#)

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1) Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Kurum, stratejik planı çerçevesinde belirlenen akademik öncelikleriyle uyumlu, değer üretebilen ve toplumsal faydaya dönüştürülebilen araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etmelidir.

✓ **Kurumun araştırma stratejisi ve hedefleri ile bunlar doğrultusunda izlediği araştırma politikası bulunmakta mıdır?**

Kurumumuzun strateji planında hedefler ve bu hedeflerin kimler tarafından gerçekleştirileceği belirlenmiştir. Stratejik plan kapsamında hedefler açık bir şekilde ortaya konulmuş, her bir amaç ve hedefin kimler tarafından ne zaman gerçekleştirileceği belirlenmiştir.

✓ **Kurumdaki araştırma-geliştirme süreçleri ile toplumsal katkı süreçlerinin bütünleştirildiği alanlar ve buralarda izlenen politikalar nelerdir?**

Kurumdaki Araştırma-Geliştirme süreçleri ile toplumsal katkı süreçlerinin bütünleştirildiği alanlar sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlerdir. Bu alanda yapılan araştırmalarda bölgeye katkı sağlamak hedeflenmektedir.

✓ **Yerel/bölgesel/ulusal kalkınma hedefleri, kurumun araştırma ve geliştirme stratejilerine etkisi nasıl yansıtılmaktadır?**

Yerel-Bölgesel-Ulusal kalkınma hedefleri, kurumun araştırma ve geliştirme stratejilerine kamu-sanayi iş birliği anlaşmaları bu hedeflerin stratejik plana dahil edilmesiyle sağlanacaktır. Kurumumuz kamu ve özel sektör paydaşlarıyla birlikte projeler yürütmeyi hedeflemektedir.

2) Kurumun Araştırma Kaynakları

Kurum, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için fiziki altyapı ve mali kaynaklar oluşturmalı ve bunların etkin şekilde kullanımına yönelik politikalara ve stratejilere sahip olmalıdır. (Kurumun araştırma politikaları, iç ve dış paydaşlarla iş birliğini ve kurum dışı fonlardan yararlanmayı teşvik etmelidir.)

✓ **Kurumun araştırma-geliştirme strateji ve hedefleri doğrultusunda araştırma-geliştirme faaliyetleri için gerekli kaynakların nasıl planlamakta, tedarik etmekte ve kullanmaktadır? Bu hususta izlenen politikalar nelerdir?**

Kurumun araştırma-geliştirme strateji ve hedefleri doğrultusunda araştırma-geliştirme faaliyetleri için gerekli kaynaklar, genel bütçede planlanan yatırımlarla yapılmaktadır.

✓ **Kurumun araştırma-geliştirme faaliyetlerine paydaşların katılımını nasıl sağlamaktadır? Bu katılımın sürekliliği nasıl güvence altına alınmaktadır?**

Kurumun araştırma-geliştirme faaliyetlerine paydaşların katılımı, paydaş katılımlı projelerin desteklenmesiyle sağlanacaktır. Kurumumuz paydaşları ile beraber gerek öğrenci eğitimi gerekse staj uygulamaları yolu ile ortak çalışmalar yapılacaktır.

✓ **Kurumun araştırma çalışmaları için üniversite dışı fonlamaların miktarını arttırmaya yönelik izlediği stratejileri nelerdir?**

Kurumun araştırma çalışmaları için üniversite dışı fonlamalar için özel sektöre ihtiyaçları olan projeleri yapacaktır. Kamu-sanayi iş birliği protokolleri yapılacaktır.

✓ **Kurum dışı fonları kullanmaları için araştırmacıları teşvik etmek üzere gerçekleştirilen faaliyetler nelerdir?**

Bu kapsamda Meslek Yüksekokulumuzun bir çalışması bulunmamaktadır.

✓ **Kurumun dış kaynaklardan sağladığı destekler (proje desteği, bağış, sponsorluk vb.) stratejik hedeflerine ne oranda katkı sağlamaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuzun dış kaynaklardan sağladığı destekler olmamakla birlikte Üniversitemize sağlanan destek ve fonlardan yararlanmaktadır.

3) Kurumun Araştırma Kadrosu

Kurum, araştırmacıların işe alınması, atanması ve yükseltilmesi ile ilgili tüm süreçlerde adil ve açık olmalıdır.

Üniversitemizde halihazırda araştırma kadrosu mevcut değil bu kapsamda herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

4) Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Kurum, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini verilere dayalı ve periyodik olarak ölçmeli, değerlendirmeli ve sonuçlarını yayımlamalıdır. Elde edilen bulgular, kurumun araştırma ve geliştirme performansının periyodik olarak gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi için kullanılmalıdır.

✓ **Kurumun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin etkililik düzeyi/performansı nasıl ölçülmekte ve değerlendirilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuzun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin etkinlik ve performansı Üniversitemizin ölçüt ve kriterlerine göre değerlendirilmektedir.

✓ **Kurum, araştırma performansının kurumun hedeflerine ulaşmasındaki yeterliliğini nasıl gözden geçirmekte ve iyileştirilmesini sağlamaktadır?**

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın faaliyet raporları aracılığı ile sağlanmaktadır.

✓ **Araştırma faaliyetlerine yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçları nasıl yayımlanmaktadır?**

BAYPUAM ve BAP birimleri tarafından araştırma faaliyetleri YÖKSİS sistemi üzerinden Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına ve resmi yazılar aracılığıyla Rektörlük Makamına bildiriliyor.

✓ **Kurum, bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkısı nasıl ölçülmektedir? Bu katkıların yeterliliği nasıl değerlendirilmektedir?**

Meslek Yüksekokulumuzun bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkısı, üniversitemiz adresli makale ve projeler her yıl taranarak ölçülmektedir.

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1) Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Kurum, stratejik hedeflerine ulaşmayı nitelik ve nicelik olarak güvence altına alan yönetsel ve idari yapılanmaya sahip olmalıdır.

✓ **Kurumun, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı sü reğlerinin yönetimi dâhil olmak üzere yönetim ve idari yapısı nasıldır?**

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu yönetim ve idari birimlerinin yapısını 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ve Akademik Teşkilat Yönetmeliği'ne göre belirlemiştir.

✓ **Vakıf yükseköğretim kurumlarında Mütevelli Heyeti ile Yönetim Kurulu (Senato) arasında yetki dağılımı nasıldır?**

Üniversitemiz bir devlet üniversitesi olduğundan bu soruya cevap verilmemiştir.

2) Kaynakların Yönetimi

Kurum; insan kaynakları, mali kaynakları ile taşınır ve taşınmaz kaynaklarının tümünü etkin ve verimli kullandığını güvence altına almak üzere bir yönetim sistemine sahip olmalıdır (ilan edilmiş yönetim sistemi belgesi)

✓ İnsan kaynaklarının yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulumuzda insan kaynakları, çalışanı maliyet unsuru olarak görmekten çok, kuruluşa değer kattığını kabul eden bir yaklaşımla yönetilmektedir. Temel amaç, insan kaynaklarını stratejik hedefler doğrultusunda en verimli ve etkin bir şekilde planlamak ve çalışanların ihtiyaçlarının karşılanmasını ve mesleki bakımdan gelişmelerini sağlamaktır.

✓ Kurum, işe alınan/atanan personelinin (alındığı alanla ilgili olarak) gerekli yetkinliğe sahip olmasını nasıl güvence altına almaktadır?

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda personel alımları 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na uygun olarak Rektörlük Makamınca yapılmaktadır. Akademik personel ihtiyaçları bölüm başkanlıkları tarafından idareye bildirilmekte, akademik ya da idari personel ihtiyaçları Rektörlüğe yazılı olarak iletilmektedir. Rektörlükten kadro talebini ihtiyaçlar doğrultusunda incelemekte gerekli görülen kadrolar için ilana çıkılmakta ve şartları sağlayan adaylardan seçim yapılmaktadır.

✓ İdari ve destek birimlerinde görev alan personelin eğitim ve liyakatlerinin üstlendikleri görevlerle uyumunu sağlamak üzere tanımlı süreçler nelerdir?

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda idari ve destek hizmetleri sunan personelin, yaptıkları işin gereği olan yetenekleri kazanmaları ve bunları zaman içerisinde geliştirebilmeleri için hizmet içi eğitimler, kurslar, seminerler, faaliyetler Rektörlük Makamı tarafından düzenlenmektedir.

✓ Mali kaynakların yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

Meslek Yüksekokulumuzun Mali kaynaklarının yönetimi Yüksekokulumuz Müdürlük Makamının yetkisi dâhilindedir.

✓ Taşınır ve taşınmaz kaynakların yönetimi nasıl ve ne kadar etkin olarak gerçekleştirilmektedir?

Meslek Yüksekokulumuzda kullanılan taşınır ve taşınmaz kaynakların yönetimi Yüksekokul Müdürlük Makamının yetkisindedir.

3) Bilgi Yönetimi Sistemi

Kurum, yönetsel ve operasyonel faaliyetlerinin etkin yönetimini güvence altına alabilmek üzere gerekli bilgi ve verileri periyodik olarak toplamalı, analiz etmeli ve süreçlerini iyileştirmek üzere kullanılmalıdır.

✓ Kurumun her türlü faaliyeti ve süreçlerine ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere kullandığı bilgi yönetim nasıl işletilmektedir?

Meslek Yüksekokulumuzda faaliyet ve sürece ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere üniversitemiz tarafından sağlanan öğrencilere yönelik olarak öğrenci bilgi sistemi, personele yönelik personel bilgi sistemi ile yazışmalar için EBYS kullanılmaktadır.

✓ **Kurumun izlemesi gereken anahtar performans göstergelerinin değerleri nasıl toplanmakta ve paylaşılmaktadır? Bilgi Yönetim Sistemi nasıl desteklemektedir?**

Kurumsal iç ve dış değerlendirme sürecine yönelik bilgiler, internet üzerinden sağlanan anketler yardımı ile toplanması planlanmaktadır. İnternet üzerinden anket dönüşü sağlamakta güçlük tespit edilen yerlerde (dış paydaşlar) anketler yüz yüze görüşme yöntemi ile kâğıt üzerinde yapılacak olup sonrasında cevaplar birim görevlilerince sisteme girilecektir.

✓ **Kurumda kullanılan bilgi sistemi, başta kalite yönetim süreçleri olmak üzere diğer tüm süreçleri nasıl desteklemektedir?**

Yazışmalarla istenilen bilgiler kurumun belirlediği misyon ve vizyona paralel olarak her birim kendi misyon ve vizyonuna belirleyerek çalışmalar yürütülmektedir. Kurum ve birimlerin burada ki temel amacı belirlenen hedefler doğrultusunda çalışmaları yapmaktır. Bu doğrultuda süreçler yapılan değerlendirme toplantıları ve yazışmalarla bilgiler paylaşılarak desteklenmektedir.

✓ **Kurumsal iç ve dış değerlendirme sürecine yönelik bilgiler önceden planlanmış ve ilan edilmiş sıklıkta toplanmakta mıdır?**

Her dönem, akademik ve idari personelin katıldığı değerlendirme toplantıları yapılmakta kurumsal değerlendirme raporları ilgili makamlara iletilmektedir.

✓ **Toplanan verilerin güvenliği ve gizliliği ve güvenilirliği nasıl sağlanmakta ve güvence altına alınmaktadır?**

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal çerçeve ve YÖK'ün ilgili düzenlemeleri çerçevesinde verilerin güvenliği sağlanmakta ve gerektiği hallerde üçüncü şahıslarla paylaşılmaktadır. Elektronik bilgi yönetim sistemi ya da diğer yollarla toplanan verilerin güvenliği ve güvenilirliğini garanti altına alacak şekilde düzenlemeler mevcuttur.

✓ **Kurumsal hafızayı korumak ve sürdürülebilirliğini güvence altına almak üzere nasıl uygulamalar yapılmaktadır?**

Tüm bu veriler, istendiği anda erişimini sağlamak ve raporlanmak üzere objektif şekilde bir veri tabanında muhafaza edilmektedir.

4) Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

Kurum, dışarıdan aldığı destek hizmetlerinin uygunluğunu, kalitesini ve sürekliliğini güvence altına almalıdır.

✓ **Kurum dışından alınan idari ve/veya destek hizmetlerinin tedarik sürecine ilişkin kriterler nelerdir?**

Kurum dışından idari destek alınmamaktadır.

✓ **Kurum dışından alınan bu hizmetlerin uygunluğu ve kalitesi nasıl sağlanmakta ve sürekliliği nasıl güvence altına alınmaktadır?**

Kurum dışından idari destek alınmamaktadır.

5) Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

Kurum, eğitim-öğretim programlarını ve araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde tüm faaliyetleri hakkındaki bilgileri açık, doğru, güncel ve kolay ulaşılabilir şekilde yayımlamalı ve kamuoyunu bilgilendirmelidir. Kurum, yönetim ve idari kadroların verimliliğini ölçüp değerlendirebilen ve hesap verebilirliklerini sağlayan yaklaşımlara sahip olmalıdır.

✓ **Kurum, topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde tüm faaliyetleri ile ilgili güncel verileri kamuoyuyla nasıl ve hangi ortamlarda paylaşılmaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuz topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetlerini de içerecek şekilde faaliyetlerinin tümüyle ilgili güncel verileri kamuoyuyla birimiz web sitesi aracılığı ile paylaşmaktadır.

✓ **Kurum, kamuoyuna sunduğu bilgilerin tarafsızlığını ve nesnellliğini nasıl güvence altına almaktadır?**

Meslek Yüksekokulumuz tarafından sunulan bilgiler web sayfası aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmadan önce alanında uzman akademisyenler ve ilgili birimlerce gözden geçirilmektedir. Bu sayede bilgilerin güncel, doğru ve güvenilir olması sağlanmaktadır. Üniversite'nin Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü kamuoyu bilgilendirmelerinin güncel, doğru ve güvenilir olması amacıyla; her türlü faaliyetlerin ulusal ve yerel medya kuruluşlarına zamanında ve eksiksiz duyurulmasını sağlamaktadır.

✓ **Kurum yöneticilerinin liderlik özellikleri nasıl ölçülmekte ve izlenmektedir? Bu yetkinliklerin geliştirilmesi için ne gibi uygulamalar yapılmaktadır?**

Kurumumuz yönetimi, iletişim açısından açık kapı politikasını uygulama gayretinde olup, öğrenci olsun çalışan olsun ilgili herkesin dileklerini yazıp atabileceği dilek kutularıyla akademik ve idari aksaklıkları çözmek adına pratik bir yol izlemektedir. Yönetim, öğrencilere kendi öğrenci otomasyon sayfalarında, ders aldıkları hocalarla alakalı anket uygulaması hizmeti sunarak öğrenci memnuniyetinin ölçülmesi yoluna gitmiş böylece yönetimde şeffaflığını pekiştirmiştir.

✓ **Kurumun hesap verebilirlik ve şeffaflık konusunda izlediği politikası ve uygulamaları nelerdir?**

Kurumumuzda yapılan her türlü faaliyet ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

6.1. Sonuç ve Değerlendirme

Üniversitemiz SBMYO bölgesel kalkınmaya katkı sağlayarak, kamu ve özel kesimin ara eleman ihtiyacını karşılayacak nitelikte, mesleki donanıma sahip, etkili iletişim kurabilecek ve topluma hizmet edebilecek düzeyde mezun yetiştiren bir Meslek Yüksekokulu olmak yönünde hareket etmektedir.

Bu amaçla eğitim-öğretim faaliyetlerinde en önemli paydaşımız olan öğrencilerimizin eğitim kalitesini artırarak en başta insan odaklı sonrasında ise öğrenci odaklı çalışmayı sağlayan Meslek Yüksekokulumuz , vizyonu ve misyonu ile uyumlu bir şekilde ilerlemeye çalışmaktadır. Birimiz ayrıca bölgesel kalkınmaya destek olacak programların açılmasını da önemsemekte ve bu anlamda yeni programlar açmaya devam etmektedir. Hali hazırda 9 olan program sayısının yeni dönemde 11'e çıkması planlanmaktadır.

İç ve dış paydaşlar tarafından gelen görüş ve öneriler doğrultusunda çeşitli eğitim faaliyetleri ve seminerler ile birimizde kalitenin anlaşılması, kalite kültürünün aşılması amaçlanmaktadır.

Akademik personelimiz ve öğrencilerimizin kalite sürecinin kendilerine getirdiği görevlerini gerektiği gibi icra etmesi yolunda daha fazla gayret gösterilecektir. Bu hedef doğrultusunda meslek yüksekokulumuz, bünyesinde bulunan tüm paydaşlarına desteklerini sürdürmeye devam edecektir.

6.2. Kalite Güvence Sistemi

Kalite sürecinin üniversitemiz genelinde yürütülen çalışmalarına SBMYO olarak eş zamanlı entegre olmamız açısından gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Birim olarak ortak belirlenen amaçlar doğrultusunda Ekip Ruhu ve Uygulama Birliği kavramları çalışmalarımızda dikkatle ele alınmıştır. Tüm çalışmalar birimimiz kalite komisyonundan tüm personele şeffaf bir şekilde aktararak gerçekleştirilmiştir. Gelecekte de bu kavramlar gözetilerek çalışmalar devam ettirilecek ve sürdürülebilirlik çerçevesinde ilerleyecektir.

Birimimizde kalite güvencesini sağlayacağı düşüncesiyle öğrenci temsilcilikleri daha aktif hale getirilmeye çalışılacaktır. Bu yaklaşımın öğrenci odaklılık ilkemize de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğrenci odaklılık yaklaşımımız doğrultusunda danışmanlık hizmetlerinin içeriğinin genişleterek hizmet verilmesi planlanmaktadır. Buna paralel olarak tüm öğrencilerimizin memnuniyet anketleri doldurması sağlanacaktır.

6.3. Eğitim ve Öğretim

Birimimizde eğitim ve öğretim faaliyetlerinde kalite standartlarının yükseltilmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Dijital dönüşümün yanı sıra, öğretim elemanlarımızın niteliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Tüm öğretim elemanları lisansüstü eğitime yönlendirilmekte ve teşvik edilmektedir. Bu bağlamda 2018-2019 eğitim öğretim dönemi içerisinde öğretim elemanı kadrolarında bulunan 29 personelimiz lisansüstü eğitimini tamamlamış 3 öğretim elemanı ise lisansüstü eğitime devam etmektedir. Erasmus, Farabi gibi değişim programları çerçevesinde personel ve öğrencilerimiz farklı üniversitelerdeki akademik ortamları görme ve değerlendirme olanağı sağlamıştır.

Ayrıca eğitim faaliyetleri sadece akademik personel ve öğrencilerle sınırlı tutulmayıp idari personelimizin de ihtiyaç duyulan her konuda hizmet içi eğitimler alması sağlanmaktadır. Eğitim politikalarımız da öğrenci odaklı olarak hareket etmektir. Bu ilke doğrultusunda eğitim faaliyetimizin merkezine öğrencilerimizi alarak, aktif öğrenci süreçlerinin yürütülmesi planlanmaktadır. Ders müfredatlarımız çağın gereklilikleri ve sektörel ihtiyaçlara göre güncellenmektedir.

6.4. Araştırma ve Geliştirme

Hali hazırda birimimizde bir araştırma birimi mevcut değildir. Ancak bu kapsamda bir çalışma yapılması da planlanmaktadır. Gerek Bologna gerekse dijital dönüşüm süreç yönetimlerinin benimsenmesi ve bu alanlarda yapılan çalışmalar neticesinde kurum web sitemiz daha aktif hale getirilmiştir. Ayrıca otomasyon sisteminin de daha detaylı olarak kullanılması için sürekli olarak iyileştirme çalışmaları devam etmektedir. Sınıf ve birim içerisinde internet kullanımının artırılması için iyileştirme çalışmaları yapılmış EDUROAM, Akıllı tahta gibi seçenekler öğrenci ve öğretim elemanlarımızın kullanımına tahsis edilmiştir.

6.5 Yönetim Sistemi

Yönetim anlayışımız, kalite politikamız doğrultusunda öğrenci odaklı, şeffaf, adil, katılımcı, hesap verilebilir ilkesine uygun olarak hareket etmektir. Bu kapsamda her bir öğretim elemanının web sitesinde bulunan personel bilgileri güncellenmiştir. Ayrıca her öğretim elemanı ders çizelgelerini ofis kapılarına asarak öğrencinin kendisine doğru zamanda erişebilmesi için programını paylaşmıştır.

Yönetimin her kademesinde görev ve yetkinin paylaşımcılık kavramı çerçevesinde tanımlanması sağlanmıştır. Yönetim algımızın hesap verebilir bir yönetim olması hususunda da adımlar atılmıştır. Bilginin paylaşımı için yatay ve dikey olarak EBYS gibi kurum içi yazışma sistemleri aktif olarak kullanılmaya başlanmış ve tüm iletişim bilgileri revize edilerek Telekom üzerinden her IP telefon için ayrı bir numara tahsis edilmiş ve yenilenen iletişim bilgileri ayrıca bir rehber tarzında hazırlanarak çalışanlara iletilmiştir. Whatsapp yönetimde etkin ve hızlı iletişim aracı olarak farklı gruplarla yoğun ve aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca her personelimize ait kurum e posta hesapları google tabanı üzerinden hizmet vermeye başlamıştır.

Birimimizde yönetimden kaynaklı etkilerin çok daha olumlu olabilmesi adına dört aşamalı bir yönetim uygulanmaya çalışılmıştır. Bunlardan ilki yönetimin alanına girecek konuların araştırılması ve bilginin yeterli düzeyde elde edilmesinin sağlanmasıdır. İkinci sırada ise edinilen bilgiler doğrultusunda bir planlamanın yapılması akabinde ise uygulamaya geçilmesidir. Son ve en önemli aşama ise denetim aşamasıdır. Birim içinde planların gerçekleştirilebilirliği ve uygulanabilirliği denetim faaliyetleri ile saptanılmaya çalışılmıştır.

Bu ilkeler doğrultusunda açık kapı politikasını da uygulayacak tüm paydaşlarla etkili iletişim ağı kurulmuştur. Öğrenci odaklılık kapsamında, öğrenci temsilcisi belirlenerek kararların alınmasına dahil edilmektedir.